EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 5. 6. 2019
COM(2019) 504 final

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Dánska na rok 2019 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Dánska na rok 2019

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY,

ktoré sa týka národného programu reforiem Dánska na rok 2019 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Dánska na rok 2019

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 9 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) Komisia začala európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2019 prijatím ročného prieskumu rastu 21. novembra 2018. Náležite pri tom zohľadnila Európsky pilier sociálnych práv, ktorý vyhlásili Európsky parlament, Rada a Komisia 17. novembra 2017. Priority ročného prieskumu rastu schválila Európska rada na zasadnutí 21. marca 2019. Komisia 21. novembra 2018 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania, v ktorej Dánsko neurčila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie.

(2) Správa o krajine na rok 2019 bola pre Dánsko[2] uverejnená 27. februára 2019. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Dánsko dosiahlo pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých Radou 13. júla 2018, následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania prijaté v predchádzajúcich rokoch, ako aj pokrok Dánska pri dosahovaní jeho národných cieľov stratégie Európa 2020.

(3) Dánsko predložilo 15. marca 2019 svoj národný program reforiem na rok 2019 a 10. apríla 2019 svoj konvergenčný program na rok 2019. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi týmito programami sa obidva programy posudzovali súčasne.

[1] Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

[2] SWD(2019) 1003 final.

(4) Príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny boli zohľadnené v programovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) na obdobie rokov 2014 – 2020. Ako je stanovené v článku 23 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013[3], platí, že ak je to nevyhnutné na podporu vykonávania príslušných odporúčaní Rady, Komisia môže požiadať členský štát, aby preskúmal svoju partnerskú dohodu a príslušné programy a navrhol ich zmeny. Komisia poskytla ďalšie informácie o tom, ako bude využívať toto ustanovenie, v usmerneniach k uplatňovaniu opatrení spájajúcich účinnosť EŠIF s riadnou správou hospodárskych záležitostí[4].

(5) Na Dánsko sa v súčasnosti vzťahuje preventívna časť Paktu stability a rastu. Vláda vo svojom konvergenčnom programe na rok 2019 plánuje v roku 2019 a v roku 2020 dosiahnuť celkový deficit na úrovni 0,1 % HDP. Na základe prepočítaného štrukturálneho salda[5] sa počas celého programového obdobia až do roku 2025 naďalej prekračuje strednodobý rozpočtový cieľ, ktorým je štrukturálny deficit vo výške 0,5 % HDP. Podľa konvergenčného programu na rok 2019 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa v roku 2019 zníži na 33,4 %, v roku 2020 zostane stabilný a potom sa bude zvyšovať na úroveň 37,8 % HDP do roku 2025. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú uvedené rozpočtové prognózy, je počas programového obdobia realistický. Na základe prognózy Komisie z jari 2019 sa predpokladá, že štrukturálne saldo zaznamená v roku 2019 prebytok vo výške 0,9 % HDP a v roku 2020 prebytok vo výške 1,0 % HDP, čo je nad úrovňou strednodobého rozpočtového cieľa. Riziká sa týkajú výpadkov príjmov z volatilných zložiek, najmä dane z výnosov dôchodkových fondov. Rada celkovo zastáva názor, že Dánsko v roku 2019 a 2020 podľa predpokladov dodrží ustanovenia Paktu stability a rastu.

(6) Dánsky systém výskumu a inovácií charakterizuje vysoká úroveň investícií, silná základňa ľudských zdrojov a vedecká excelentnosť. Výskumné a inovačné prostredie v Dánsku sa však koncentruje okolo pomerne malého počtu aktérov, ako sú veľké podniky a nadácie, najmä vo farmaceutickom a biotechnologickom odvetví, a preto je systém výskumu a inovácií potenciálne zraniteľný pod vplyvom vonkajších otrasov. Zdá sa tak, že existuje priestor na zlepšenie v oblasti investícií do rozšírenia spoločností s vysokou mierou inovácie.

(7) Kľúčom k podpore udržateľného a inkluzívneho rastu v Dánsku je zabezpečenie ponuky pracovných síl v čase demografických a technologických zmien a riešenie nedostatku pracovných síl, najmä kvalifikovaných pracovníkov a odborníkov v oblasti IKT. Reformy a investície, ktorými sa zvýši atraktivita odborného vzdelávania a prípravy a tým aj počty účastníkov vzdelávacích programov, budú mať pravdepodobne pozitívny vplyv na ponuku kvalifikovaných pracovníkov. Pri riešení tohto problému by mohli pomôcť aj neustále investície do vzdelávania dospelých, celoživotného vzdelávania a rozvoja digitálnych zručností. Okrem toho by bolo užitočné zamerať sa na lepšiu integráciu marginalizovaných a znevýhodnených skupín do pracovného trhu. Týka sa to najmä mladých ľudí s nízkou úrovňou dosiahnutého vzdelania, osôb z migrantským pôvodom a osôb so zníženou pracovnou schopnosťou

[3] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

[4] COM(2014) 494 final.

[5] Saldo očistené od cyklických vplyvov bez jednorazových a dočasných opatrení, prepočítané útvarmi Komisie podľa spoločne dohodnutej metodiky.

alebo zdravotným postihnutím. Výzvou do budúcnosti budú pritom aj naďalej výsledky, ktoré dosahujú v škole deti s migrantským pôvodom.

(8) Hoci sú dánske cesty veľmi kvalitné, najmä v okolí veľkých miest narastá ich preťaženosť. Okrem toho je potrebné dekarbonizovať sektor dopravy, z čoho vyplývajú investičné príležitosti v oblasti udržateľnej dopravnej infraštruktúry s cieľom eliminovať emisie uhlíka v sektore dopravy a riešiť preťaženie ciest, vrátane zavedenia infraštruktúry pre alternatívne palivá. Vláda predložila plán na zníženie preťaženosti dopravy v okolí väčších miest. Očakáva sa prijatie plánu, v rámci ktorého sa na obdobie od roku 2020 do roku 2030 vyčlení 112 miliárd DKK (takmer 6 % HDP).

(9) Úroveň produktivity dánskeho hospodárstva patrí síce stále medzi najvyššie v EÚ, no rast produktivity už desaťročia klesá. Vývozné spoločnosti vykazujú vyšší rast produktivity ako spoločnosti, ktoré sú chránené pred konkurenciou zo strany zahraničných spoločností. Hoci Dánsko prijalo opatrenia na podporu rastu produktivity spoločností v odvetviach služieb orientovaných na domáci trh, rast produktivity a hospodárska súťaž v týchto odvetviach stále zaostávajú. Dánsko zaviedlo opatrenia na posilnenie hospodárskej súťaže vo finančnom sektore a pokračovalo v realizácii stratégie v oblasti verejných služieb.

(10) Po niekoľkých rokoch vysokého rastu sa ceny bývania, najmä v hlavných mestských oblastiach, zdajú byť nafúknuté. V roku 2018 sa však rast cien bývania zmiernil. Pomer medzi dlhom domácností a ich disponibilným príjmom je navyše napriek neustálemu poklesu stále najvyšším v celej EÚ. Podiel hypotekárnych úverov s pohyblivými úrokovými sadzbami a odloženým splácaním sa postupne znižuje, ale je stále vysoký. Zdá sa, že nové makroprudenciálne opatrenia obmedzili nárast nových hypotekárnych úverov s veľmi vysokým pomerom výšky dlhu k príjmu a úveru k hodnote zabezpečenia. Dánske orgány ďalej v posledných rokoch aktivovali proticyklickú kapitálovú rezervu a zaviedli opatrenia na zvýšenie odolnosti bánk, no a navyše s cieľom ukončiť procyklický systém dane z nehnuteľností prijali reformu v oblasti dane z nehnuteľností (s účinnosťou od roku 2021). Kombinácia veľmi vysokých pomerov výšky úveru k výške príjmu, vysokého dlhu s vysokou citlivosťou úrokových sadzieb a nafúknutých cien bývania napriek tomu predstavuje riziko pre hospodársku a finančnú stabilitu, takže nepretržité monitorovanie je opodstatnené.

(11) Predchádzanie praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu sa stalo pre Dánsko prioritou v súvislosti s veľkým škandálom prania špinavých peňazí, ktorý sa týka najväčšej dánskej finančnej inštitúcie. Dánsky parlament dosiahol politické dohody o posilnení dohľadu a o novom balíku opatrení proti praniu špinavých peňazí, ktorý zahŕňa stratégiu boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Stratégiu podopiera osem pilierov, ku ktorým patrí posilnená spolupráca medzi orgánmi dohľadu, finančnou spravodajskou jednotkou a ďalšími príslušnými zainteresovanými stranami. Problémy však pretrvávajú a orgán finančného dohľadu musí prijať ešte dodatočné opatrenia a usmernenia na posilnenie dohľadu v týchto oblastiach. Pozornosť by sa mala venovať účinnému vykonávaniu týchto opatrení, keď budú prijaté.

(12) Programovanie finančných prostriedkov EÚ na roky 2021 – 2027 by mohlo pomôcť riešiť niektoré z nedostatkov identifikovaných v odporúčaniach, a to najmä v oblastiach uvedených v prílohe D k správe o krajine[6]. To by Dánsku umožnilo čo

[6] SWD(2019) 1003 final.

najlepšie využiť uvedené prostriedky v identifikovaných sektoroch a zároveň zohľadniť regionálne rozdiely.

(13) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra na rok 2019 komplexnú analýzu hospodárskej politiky Dánska, ktorú uverejnila v správe o tejto krajine na rok 2019. Zároveň posúdila konvergenčný program na rok 2019, národný program reforiem na rok 2019 a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania adresované Dánsku v predchádzajúcich rokoch. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Dánsku, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami Únie vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni Únie do budúceho vnútroštátneho rozhodovania.

(14) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program na rok 2019 a zastáva názor[7], že Dánsko podľa očakávania dodrží ustanovenia Paktu stability a rastu.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Dánsko v rokoch 2019 a 2020 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Zamerať investičnú hospodársku politiku na vzdelávanie a zručnosti, výskum a inovácie s cieľom rozšíriť inovačnú základňu o ďalšie spoločnosti, ako aj na udržateľnú dopravu v záujme riešenia preťaženia ciest.

2. Zabezpečiť účinný dohľad nad rámcom boja proti praniu špinavých peňazí a jeho presadzovanie.

V Bruseli

Za Radu
predseda

[7] Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.